

แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีของบุคลากร
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี*

Approaches to Enhancing Participation in Annual Influenza Vaccination among
Health Personal at the Office of Disease Prevention and Control Region 5, Ratchaburi

ตรีสุคนธ์ ตติโสภณไพรัช¹

Threesukon Tatisophonpairat

6714830031@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์การระบาดของโรค พบว่า โรคไขหวัดใหญ่ มีอัตราการระบาดที่สูงขึ้น และการฉีดวัคซีนที่ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย จึงได้ทำการศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี วัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีให้มากขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี จำนวน 101 คน เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละและวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และคัดเลือกตัวแปรสู่สมการการทำนายแบบ Stepwise โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีตัวแปรอิสระ ทั้งหมด 7 ตัวแปรจากการศึกษา พบว่า ตัวแปรถูกคัดเลือกเข้าสมการทั้งหมด 4 ตัวแปรและทำการทดสอบค่านัยสำคัญค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b) พบว่า สัมประสิทธิ์ถดถอยทุกตัวพบค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีมากที่สุด คือ ด้านการติดตามผล ด้านระบบสุขภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และด้านสถานที่ ตามลำดับ

คำสำคัญ: แรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ; สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี;
วัคซีนโรคไขหวัดใหญ่

Keyword: Motivation and Health Behavior; Office of Disease Prevention and Control Region 5,
Ratchaburi, Influenza Vaccine

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีของบุคลากร
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

กรมควบคุมโรค ได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยการดำเนินงานด้านวัคซีนในประเทศไทย สำหรับการป้องกันควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เป็นการป้องกันโรค ลดการป่วยที่รุนแรง และลดอัตราการเสียชีวิต แต่ด้วยสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการระบาดในครั้งนี้ ส่งผลต่อการให้บริการด้านวัคซีน พบว่ามีแนวโน้มความครอบคลุมการได้รับวัคซีนลดลงหนึ่งในโรคที่สามารถป้องกันและลดอัตราการเกิดโรคได้ด้วยวัคซีน คือ วัคซีนไขหวัดใหญ่ (Influenza) ซึ่งเป็นโรคติดต่อไวรัสระบบทางเดินหายใจที่แพร่กระจายได้ง่าย มีการระบาดเป็นระยะ โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการป่วยและเสียชีวิตได้ในบางราย โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ต้องปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ป่วย

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับภูมิภาคในสังกัดกรมควบคุมโรค มีภารกิจหลักในการควบคุม ป้องกัน และเฝ้าระวังโรคติดต่อ รวมถึงการดำเนินมาตรการรณรงค์ฉีดวัคซีนในประชาชนและบุคลากรของหน่วยงานเอง ตามรายงานของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี พบว่าอัตราการเข้ารับการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ของบุคลากรในสังกัดยังไม่ถึงเป้าหมายที่กรมควบคุมโรคกำหนดไว้ (ร้อยละ 95 ของบุคลากรทั้งหมด) โดยในปี พ.ศ. 2567 พบว่ามีบุคลากรเพียงร้อยละ 78.6 ที่เข้ารับการฉีดวัคซีน ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายและมีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปี 2566 ปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาแรงจูงใจ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคลากรในการเข้าร่วมการฉีดวัคซีน อย่างไรก็ตาม การเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีของบุคลากรในหน่วยงานสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี มีความแตกต่างกัน โดยมีทั้งผู้ที่ไม่เห็นความสำคัญถึงการป้องกันโรคได้ด้วยวัคซีน จึงทำการเข้ารับวัคซีนเป็นประจำและยังมีผู้ที่ไม่เล็งหรือปฏิเสธการฉีดวัคซีนด้วยเหตุผลบางประการ การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี จึงมีความสำคัญในเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ โดยจะทราบถึงระดับแรงจูงใจ ปัจจัยด้านแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีและแนวทางในการปรับปรุงระบบการสื่อสารและการบริหารจัดการวัคซีนในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มอัตราการครอบคลุมวัคซีนในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข และส่งผลต่อความเข้มแข็งของระบบสาธารณสุขโดยรวมของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีให้มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยที่ทำการศึกษานี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิจัยที่รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสารสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือ การปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. การวิจัยสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยแบบสำรวจ เป็นการรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม แบบปลายปิด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ บุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี (ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้าง) จำนวน 135 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยถือว่าทุก ๆ หน่วยหรือ ทุก ๆ สมาชิกในประชากรมีโอกาสจะถูกเลือกเท่า ๆ กัน การสุ่มวิธีนี้จะต้องมีรายชื่อประชากรทั้งหมดและมีการ ให้เลขกำกับ วิธีการอาจใช้วิธีการจับสลากโดยทำรายชื่อประชากรทั้งหมด หรือใช้ตารางเลขสุ่มโดยมีเลข กำกับหน่วยรายชื่อทั้งหมดของประชากร ซึ่งรู้จำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite population) โดยใช้สูตร คำนวณของ Taro Yamane (1973) ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ
	N	หมายถึง	จำนวนประชากร
	e	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า

ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (1973) ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% แทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

$$n = \frac{135}{1 + 135(0.05)^2}$$

$$n = 101$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 101 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) รูปแบบแบบสอบถามปลายปิด (Closed ended question) ซึ่งเป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน ผู้ตอบเลือกคำตอบที่กำหนดไว้แล้วใน แบบสอบถาม โดยลักษณะคำถาม อ้างอิงข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านวัคซีนและการกำหนดนโยบายด้านสาธารณสุข ที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี

โดยแบบสอบถามแต่ละข้อของแบบสอบถาม มีคำตอบให้เลือกในลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ข้อคำถามทุกข้อมีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวก คะแนนจากแบบสอบถามข้างต้นนำมาแปลผลด้วย Likert Rating Scales หรือ มาตรวัดของลิเคิร์ต เป็นมาตรวัดที่ใช้สำหรับให้ผู้แสดงระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Question) ที่จะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามระดับความเห็นด้วย ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) ของข้อคำถามและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2568 หน้า 61-63; บุญชม ศรีสะอาด, 2554 หน้า 103)

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ตรงประเด็น และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ตามความเหมาะสมของภาษา และครอบคลุมประเด็นที่ทำการศึกษา โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Item of Object Congruence Index : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามตัวแปร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาจาก ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากแบบสอบถามออนไลน์ Google Form ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง บุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี จำนวน 101 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1.การรายงานผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.การรายงานผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อคัดเลือกตัวแปรสู่สมการการทำนายแบบ Stepwise

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี

ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.20 ช่วงอายุส่วนใหญ่ คือ 18-30 ปี ร้อยละ 35.60 การนับถือศาสนาส่วนใหญ่ คือ ศาสนาพุทธ ร้อยละ 97 ระดับการศึกษาของบุคลากรพบว่า ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.30 สิทธิการรักษาพยาบาลของบุคลากรส่วนใหญ่ คือ สิทธิข้าราชการ ร้อยละ 63 รายได้ต่อเดือนของบุคลากรส่วนใหญ่ คือ 15,001-25,000 บาท ร้อยละ 49.50 ช่องทางการรับข่าวสารสุขภาพมากที่สุด คือ Facebook ร้อยละ 42.60 ประวัติการรับวัคซีนไขหวัดใหญ่ย้อนหลัง 3 ปี พบว่า มีประวัติเคยได้รับวัคซีน ร้อยละ 92.10 ในรอบปีนี้ได้รับวัคซีนแล้ว ร้อยละ 94.10

ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจ ของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี

ตารางที่ 1 ตารางแสดงภาพรวมค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี	(\bar{X})	(SD)	ระดับแรงจูงใจ
1.ด้านพฤติกรรมการสุขภาพ	3.46	0.47	ปานกลาง
2.ด้านแรงจูงใจ	3.93	0.81	มาก
3.ด้านสถานที่	4.45	0.59	มาก
4.ด้านความรู้ข่าวสารสุขภาพ	4.40	0.62	มาก
5.ด้านการบริการทางสุขภาพ	4.36	0.67	มาก
6.ด้านระบบสุขภาพ	4.10	0.96	มาก
7.ด้านการติดตามผล	2.92	0.59	ปานกลาง
รวม	3.95	0.69	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี มีระดับแรงจูงใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก (\bar{X}) เท่ากับ 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ระดับมาก ได้แก่ ด้านสถานที่ (\bar{X}) เท่ากับ 4.45 ด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ (\bar{X}) เท่ากับ 4.40 ด้านการบริการทางสุขภาพ (\bar{X}) เท่ากับ 4.36 ด้านระบบสุขภาพ (\bar{X}) เท่ากับ 4.10 และด้านแรงจูงใจ เท่ากับ 3.93 ตามลำดับ และปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (\bar{X}) เท่ากับ 3.46 ด้านการติดตามผล (\bar{X}) เท่ากับ 2.92 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี

ผลการพยากรณ์การทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และคัดเลือกสมการแบบ Stepwise โดยตัวแปรอิสระประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) ด้านแรงจูงใจ (X_2) ด้านสถานที่ (X_3) ด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ (X_4) ด้านการบริการทางสุขภาพ (X_5) ด้านระบบสุขภาพ (X_6) และด้านการติดตามผล (X_7) โดยมีผลการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการ ดังข้อมูลที่ปรากฏ (ตารางที่ 3) ตารางที่ 2 ตารางแสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) และการทดสอบค่านี้สำคัญทางสถิติ (Stepwise)

Model Summary	R	R ²	Adjust R ²	SEE	F
1	0.780	0.667	0.666	0.40235	809.791*
2	0.817	0.732	0.730	0.32462	83.707*
3	0.819	0.737	0.734	0.32247	7.154*
4	0.922	0.871	0.868	0.31938	5.360*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปรถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการทั้งหมด 4 โมเดล และทำการทดสอบค่านี้สำคัญค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b) พบว่า สัมประสิทธิ์ถดถอยทุกตัว พบค่านี้สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการ พบว่า ตัวแปรถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการทั้งหมด 4 โมเดล โดยโมเดลที่ 4 มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด ที่ระดับ 0.868 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี คือ ด้านการติดตามผล ด้านระบบสุขภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และด้านสถานที่ ตามลำดับ รองลงมาคือ โมเดลที่ 3 ที่ระดับ 0.734 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี คือ ด้านการติดตามผล ด้านระบบสุขภาพและด้านพฤติกรรมสุขภาพ รองลงมาคือ โมเดลที่ 2 ที่ระดับ 0.730 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี คือ ด้านการติดตามผลและด้านระบบสุขภาพ และโมเดลที่ 1 ที่ระดับ 0.666 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี คือ ด้านการติดตามผล

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามของโมเดลที่ 4 เท่ากับ 0.868 โดยชุดตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้ร้อยละ 86.00 และทดสอบพบค่านี้สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ตารางแสดงสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) และการทดสอบค่านี้สำคัญทางสถิติ (Stepwise) ของโมเดลที่ 4

Model 4	Unstandardized		Standardized	t
	Coefficients		Coefficients	
	b	Std.Error	Beta	
Constant	0.316	0.181		1.935*
ด้านสถานที่ (X_3)	0.138	0.057	0.099	2.497*
ด้านระบบสุขภาพ (X_6)	0.264	0.056	0.242	4.533*
ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1)	0.053	0.028	0.112	2.458*
ด้านการติดตามผล (X_7)	0.491	0.033	0.554	13.592*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการมีทั้งหมด 4 ตัวแปรและทำการทดสอบค่านี้สำคัญค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b) พบว่า สัมประสิทธิ์ถดถอยทุกตัว พบค่านี้สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีมากที่สุด คือ ด้านการติดตามผล (X_7) ค่า β เท่ากับ 0.554 ด้านระบบสุขภาพ (X_6) ค่า β เท่ากับ 0.242 ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) ค่า β เท่ากับ 0.112 และ ด้านสถานที่ (X_3) ค่า β เท่ากับ 0.099 ตามลำดับสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สูตรสมการการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = a + bX$$

$$\text{แทนค่า } \hat{Y} = 0.316 + 0.138X_3 + 0.264X_6 + 0.053X_1 + 0.491X_7$$

จากสมการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี เท่ากับ 0.316 โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการติดตามผล (X_7) เท่ากับ 0.491 ด้านระบบสุขภาพ (X_6) เท่ากับ 0.264 ด้านสถานที่ (X_3) เท่ากับ 0.138 และด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) เท่ากับ 0.053 ตามลำดับ

สูตรสมการพยากรณ์คะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y} = \beta + \beta_1 X_1, \dots$$

$$\text{แทนค่า } \hat{Y} = 0.554X_7 + 0.242X_6 + 0.112X_1 + 0.099X_3$$

จากสมการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ในรูปแบบสมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการติดตามผล (X_7) เท่ากับ 0.554 ด้านระบบสุขภาพ (X_6) เท่ากับ 0.242 ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) เท่ากับ 0.112 และด้านสถานที่ (X_3) เท่ากับ 0.099 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบาย

และมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีให้มากขึ้น สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุส่วนใหญ่ที่พบมากที่สุด คือ 18-30 ปี การนับถือศาสนาส่วนใหญ่ คือ ศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาของบุคลากรพบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สิทธิการรักษาพยาบาลของบุคลากรส่วนใหญ่ คือ สิทธิข้าราชการ รายได้ต่อเดือนของบุคลากรส่วนใหญ่ คือ 15,001-25,000 บาท ช่องทางการรับข่าวสารสุขภาพมากที่สุด คือ Facebook การรับวัคซีนไข้วัดใหญ่ในปีก่อนและปีนี้มากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งจากข้อมูลบุคลากรสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่เข้าร่วมการวิจัยเป็นกลุ่มคน Gen Y-Gen Z เป็นกลุ่มคนที่โตมาพร้อมกับระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีด้านไอที เดิมนโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว จึงเป็นช่วงอายุที่เรียนรู้ตลอดเวลา รับรู้ข่าวสารได้ไว และมีความตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างดี

2. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี

พบว่า มีระดับแรงจูงใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและด้านที่ระดับแรงจูงใจมาก คือ ด้านสถานที่ รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ ด้านการบริการทางสุขภาพ ด้านระบบสุขภาพ และด้านแรงจูงใจ ตามลำดับ และระดับแรงจูงใจที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และด้านการติดตามผล ตามลำดับ จากการศึกษา มีปัจจัยตัวแปรอิสระของการศึกษานี้มี จำนวน 7 ตัวแปร ดังนี้ 1) ด้านพฤติกรรมสุขภาพ 2) ด้านแรงจูงใจ 3) ด้านสถานที่ 4) ด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ 5) ด้านการบริการทางสุขภาพ 6) ด้านระบบสุขภาพ 7) ด้านการติดตามผล และตัวแปรตามของการศึกษานี้ คือ แรงจูงใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีน จากการศึกษา พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจและพฤติกรรมสุขภาพ สามารถแบ่งได้ตามแต่ละด้าน ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านพฤติกรรมสุขภาพ

พบว่า ด้านพฤติกรรมสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีผลต่อด้านพฤติกรรมสุขภาพมากที่สุดคือ เมื่ออยู่ในสถานที่แออัด ทำนสวมหน้ากากอนามัยเป็นประจำเพื่อหลีกเลี่ยงและป้องกันโรคระบบทางเดินหายใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธรียา น้ำไหลทุ่ง (2562) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้วัดใหญ่ พบว่าผู้ที่ได้รับการป้องกันด้วยการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ สามารถป้องกันการเจ็บป่วยได้ ร้อยละ 79.1 และสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้วัดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านแรงจูงใจ

พบว่า ด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีผลต่อด้านแรงจูงใจ มากที่สุดคือ ทุกคนในทีมงานฉีดวัคซีน มีแนวโน้มทำให้อยากเข้ารับการฉีดวัคซีนมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านสถานที่

พบว่า ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีผลต่อด้านสถานที่ มากที่สุดคือ สถานที่และช่วงเวลาการให้บริการวัคซีนที่เหมาะสม มีแนวโน้มจะฉีดวัคซีนมาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ

พบว่า ด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ มากที่สุดคือ ประสบการณ์การฉีดวัคซีนก่อนหน้าโดยไม่พบปัญหา มีแนวโน้มจะเข้ารับ การฉีดวัคซีนอีก

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านการบริการทางสุขภาพ

พบว่า ด้านการบริการทางสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีผลต่อการบริการ ทางสุขภาพ มากที่สุดคือ สวัสดิการการฉีดวัคซีนสำหรับบุคลากร มีแนวโน้มเข้าร่วมการฉีดวัคซีน เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อิศริย์ ไทรตระกูล (2557) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อ การทำงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยด้าน การเงินและสวัสดิการ มีผลต่อการทำงานและการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของแซน อะทะไชย (2550) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใน การเปิดเผยตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านระบบสุขภาพ

พบว่า ด้านระบบสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีผลต่อการบริการทางสุขภาพ มากที่สุดคือ หน่วยงานมีระบบบริหารวัคซีน (Vaccine management system) ที่เชื่อถือได้ และ หน่วยงานของท่านมีระบบลูกโซ่ความเย็น (Cold chain system)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีด้านการติดตามผล

พบว่า ด้านการติดตามผล อยู่ระดับปานกลาง ข้อที่มีผลต่อการติดตามผล มากที่สุด คือ ระบบการติดตามผลข้างเคียง หลังการเข้ารับบริการการฉีดวัคซีน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิกา เสนางค์นารถ (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทำนายพฤติกรรมมารับวัคซีนป้องกันไข้วัดใหญ่ ของบุคลากรทางการแพทย์ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ต่อพฤติกรรมมารับวัคซีนป้องกัน ไข้วัดใหญ่ของบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ที่เคย ได้รับความวัคซีนและไม่มีอาการข้างเคียงหลังการได้รับวัคซีน มีผลต่อการตัดสินใจในการรับวัคซีนครั้ง ต่อไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี ของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อคัดเลือกตัวแปรสู่สมการการทำนายแบบ Stepwise โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) ด้านแรงจูงใจ (X_2) ด้านสถานที่ (X_3) ด้านการรับรู้ข่าวสารสุขภาพ (X_4) ด้านการบริการทางสุขภาพ (X_5) ด้านระบบสุขภาพ (X_6) และด้านการติดตามผล (X_7) โดยมีผลการ คัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปรถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการทั้งหมด 4 ตัว แปรและทำการทดสอบค่านัยสำคัญค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b) พบว่า สัมประสิทธิ์ถดถอยทุกตัวพบ ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจที่มีผล ต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี ได้มากที่สุด คือ ด้านการติดตามผล (X_7) ค่า β เท่ากับ 0.554 ด้านระบบสุขภาพ (X_6) ค่า β เท่ากับ 0.242 ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) ค่า β

เท่ากับ 0.112 และ ด้านสถานที่ (X_3) ค่า β เท่ากับ 0.099 ตามลำดับ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y}=0.316+0.138X_3+0.264X_6+0.053X_1+0.491X_7$$

จากสมการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการต่อเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี เท่ากับ 0.316 โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการติดตามผล (X_7) เท่ากับ 0.491 ด้านระบบสุขภาพ (X_6) เท่ากับ 0.264 ด้านสถานที่ (X_3) เท่ากับ 0.138 และด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) เท่ากับ 0.053 ตามลำดับ

สมการพยากรณ์คะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y}=0.554X_7+0.242X_6+0.112X_1+0.099X_3$$

จากสมการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการต่อเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ในรูปแบบสมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการติดตามผล (X_7) เท่ากับ 0.554 ด้านระบบสุขภาพ (X_6) เท่ากับ 0.242 ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (X_1) เท่ากับ 0.112 และ ด้านสถานที่ (X_3) เท่ากับ 0.099 ตามลำดับ

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

ข้อที่ 1 แรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรีที่แตกต่างกันน่าจะมีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีที่แตกต่างกัน

ข้อที่ 2 ปัจจัยทางสังคม ส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นๆ ของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรีที่แตกต่างกันน่าจะมีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 พบว่าแรงจูงใจของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถปฏิเสธ H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยทางสังคม ส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นๆ ของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถปฏิเสธ H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและการตัดสินใจ

จากการศึกษาทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและการตัดสินใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี ของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี โดยมีตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยสุขวิทยา ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ระดับแรงจูงใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี โดยสามารถวิเคราะห์แบ่งตามหัวข้อได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยสุขวิทยากับแรงจูงใจและการตัดสินใจ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยสุขวิทยาของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปีของบุคลากร สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี จากการศึกษ พบว่า ด้านการติดตามผล ด้านระบบสุขภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และด้านสถานที่ มีผลต่อการตัดสินใจการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการติดตามผล

พบว่า การมีระบบติดตามผลหลังการฉีดวัคซีน เช่น การติดตามอาการไม่พึงประสงค์ การให้คำแนะนำหลังการฉีด และการตระหนักรู้ถึงเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลังการได้รับวัคซีนมีความสัมพันธ์ต่อระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจในการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี โดยช่วยลดความกังวลและเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อการดำเนินนโยบายวัคซีนขององค์กร ตามแนวคิดทฤษฎีของ Maslow's Hierarchy of Needs (1943) ที่กล่าวถึงเรื่องความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs) ทางด้านสุขภาพ

2. ปัจจัยด้านระบบสุขภาพ

พบว่า การมีความพร้อมของระบบสุขภาพ เช่น การมีระบบบริหารวัคซีน (Vaccine management system) ระบบลูกโซ่ความเย็น (Cold chain system) และการจัดการระบบลูกโซ่ความเย็น (Cold chain management) พร้อมกับบุคลากรที่เชี่ยวชาญที่ดูแลระบบ มีความสัมพันธ์ต่อระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจในการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี โดยบุคลากรที่มีความเชื่อมั่นในระบบสุขภาพขององค์กรมีแนวโน้มตัดสินใจเข้าร่วมการฉีดวัคซีนมากกว่าบุคลากรที่มีความเชื่อมั่นในระบบสุขภาพขององค์กรน้อย สะท้อนถึงความสำคัญของ ธรรมภิบาลด้านสุขภาพ (Health Governance) ในการสร้างความไว้วางใจและแรงจูงใจต่อระบบสุขภาพ

3. ปัจจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพ

พบว่า บุคลากรที่มีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพที่ส่งเสริมสุขภาพที่มากกว่า มีความสัมพันธ์ต่อระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจต่อการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีมากกว่าบุคลากรที่มีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพที่ส่งเสริมสุขภาพน้อย โดยอาจจะเกิดมาจากบุคลากรที่มีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพที่ส่งเสริมสุขภาพที่มาก มีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการป้องกันและการควบคุมโรค ซึ่งสอดคล้องกับ Health Belief Model (HBM) ที่ถูกพัฒนาโดย Rosenstock (1966) ที่กล่าวไว้ว่าการรับรู้ถึงประโยชน์ของการป้องกันโรคและการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ จะส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางด้าน การสร้างเสริมสุขภาพ

4. ปัจจัยด้านสถานที่

พบว่า ความสะดวกและความเหมาะสมทางด้านสถานที่ ในหน่วยบริการมีความสัมพันธ์ต่อระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจในการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปี โดยสถานที่เข้าถึงได้ง่าย ให้บริการ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน และมีการจัดบริการที่เหมาะสมกับเวลาทำงาน ส่งผลให้บุคลากรมีแรงจูงใจสูงกว่าสถานที่ที่ไม่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพ สอดคล้องกับ การบริหารจัดการเชิงระบบ (Administrative Management) ของ Nicholas Henry (2012) ในการบริหารจัดการเชิงระบบ เพื่อลดอุปสรรคและเสริมสร้างแรงจูงใจเชิงพฤติกรรมสุขภาพ จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยสุขวิทยา ด้านการติดตามผล ด้านระบบสุขภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และด้านสถานที่ ส่งผลต่อระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาแนวทางส่งเสริมการฉีดวัคซีนควรดำเนินการอย่างบูรณาการ ครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่พฤติกรรมส่วนบุคคลจนถึงการบริหารจัดการเชิงระบบ เพื่อเพิ่มระดับแรงจูงใจและการตัดสินใจของบุคลากร เพื่อลดอุบัติการณ์เกิดโรค

ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีให้มากขึ้น

การเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี

1.นโยบายเสริมสร้างแรงจูงใจเชิงบวกแก่บุคลากร (Motivational Policy)

การกำหนดนโยบายส่งเสริมการฉีดวัคซีนที่เน้นการสร้างแรงจูงใจเชิงบวก มากกว่าการบังคับ เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมอย่างสมัครใจ เช่น การให้รางวัลระดับบุคคลหรือหน่วยงานที่มีอัตราการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนสูงที่สุดตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นปัจจัยกระตุ้นการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีมากยิ่งขึ้น

2.นโยบายพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเชิงป้องกันอย่างยั่งยืน

การผลักดันการฉีดวัคซีนเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมสุขภาพเชิงป้องกัน ไม่ใช่กิจกรรมเฉพาะช่วงเวลา โดยบูรณาการการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ในแผนส่งเสริมสุขภาพบุคลากรประจำปี สอดคล้องกับการรับรู้ประโยชน์และความเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจทางด้านสุขภาพ

3.นโยบายเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบสุขภาพและการให้บริการวัคซีน

การยกระดับความพร้อมของระบบสุขภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคลากรและผู้เข้ารับบริการทางด้านสุขภาพ ทำการวิเคราะห์นโยบายเพื่อวางแผนมิติด้านเศรษฐกิจ (Economic Feasibility) คือ การวิเคราะห์ต้นทุนผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและความคุ้มค่าหากไม่ควบคุมการเกิดโรค การวางแผนจัดหาวัคซีนให้เพียงพอและทันเวลาและมีมิติด้านการบริหาร (Administrative Feasibility) การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญและทักษะการสื่อสารเหตุผลเชิงวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบสาธารณสุขและการให้บริการวัคซีน

จากการเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีนไข้วัดใหญ่ประจำปีของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี พบว่าควรดำเนินการอย่างบูรณาการครอบคลุมทั้งมิติเสริมสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรและหน่วยงานมีพฤติกรรมสุขภาพเชิงป้องกันอย่างยั่งยืน และมีมติการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบสุขภาพเพื่อลดการอุปถัมภ์เกิดโรค ลดการแพร่กระจายและเสริมสร้างมาตรการการมีสุขภาพที่ดีของบุคลากร

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรมีการศึกษาวิจัยที่ต่อยอดในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการมีสุขภาพดีของบุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี
- 2.ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการฉีดวัคซีน เพื่อเข้าร่วมการป้องกันโรคและลดการระบาดในกลุ่มโรคอื่น ๆ ที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน เช่น โรคฝีดาษวานร (Mpox) โรคหัด (Measles) เป็นต้น
- 3.ควรมีศึกษาแนวทางนโยบายและมาตรการที่สามารถส่งเสริมการเข้าร่วมการฉีดวัคซีน การป้องกันโรคและลดการระบาดในกลุ่มโรคอื่น ๆ ที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีนที่ประสบความสำเร็จค่า Coverage Vaccines เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสุขภาพของบุคลากรทางด้านสาธารณสุขต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล ศรีหงส์. (2568). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ชนิกา เสนางค์นารถ. (2563). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรทางการแพทย์ จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุริยสาส์น.
- รวิภา ธรรมโชติ. (2558). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2568). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2568). เอกสารประกอบการแนะนำกระบวนการค้นคว้าอิสระ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ. (2565). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร วัฒนมงคลและคณะ. ปัจจัยที่มีผลต่อการรับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลรัฐ. วารสารสาธารณสุขศาสตร์. 2566;53(2):45-59.
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี. รายงานผลการดำเนินงานด้านการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ประจำปี พ.ศ. 2567. ราชบุรี: สคร.5; 2567.
- ภทรียา น้ำไหลทุ่ง. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ในทหารกองประจำการ. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์